

تأثیر به کارگیری حکمرانی شبکه‌ای، بر عناصر مدیریت بحران در بلایای طبیعی در سازمان‌های مرتبط با بحران استان کهگیلویه و بویراحمد

سعید رشیدی*، سید محمدحسین کمانی**، علیرضا موغلی***

تاریخ دریافت مقاله:

۱۳۹۹/۰۸/۱۹

تاریخ پذیرش مقاله:

۱۴۰۰/۰۱/۲۴

چکیده

با توجه به غیرمنتظره بودن حوادث و بلایای طبیعی در صورتی که به خوبی مدیریت نشوند ممکن است به بحران‌های بزرگ‌تری تبدیل شوند. از طرفی برای مدیریت بهتر و کنترل سریع‌تر حوادث و بحران‌ها، به همکاری گسترده سازمان‌های دولتی، غیردولتی و مشارکت نیروهای مردمی، در قالب حکمرانی شبکه‌ای نیاز دارند. هدف از این تحقیق، بررسی نظر ۱۴۰ نفر از جامعه آماری منتخب تحقیق، به روش طبقه‌ای تصادفی نسبی شامل: مدیران و رابطین بحران دستگاه‌های عضو کارگروه‌های ۱۴ گانه عضو ستاد مدیریت بحران، استان کهگیلویه و بویراحمد در خصوص تأثیر مؤلفه‌های حکمرانی شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران (پیش‌بینی، آماده‌سازی، مقابله و احیاء و بازسازی)، می‌باشد. این تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها، پیمایشی و از نوع همبستگی است. با توجه به پیشینه تحقیق، پس از ترسیم مدل مفهومی تحقیق، نسبت به طراحی پرسشنامه محققین ساخته اقدام شد و پس از به دست آمدن پایایی و روایی لازم، نسبت به جمع‌آوری داده‌ها اقدام شد. سپس با توجه به روش معادلات ساختاری و تحلیل عاملی با استفاده از نرم‌افزار آماری smart pls، آزمون فرضیه‌های تحقیق، انجام شد. پس از انجام آزمون‌های آماری لازم، ضمن تأیید فرضیه‌های تحقیق، مشخص گردید که: حکمرانی شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران رابطه مثبت دارد، بیشترین تأثیرگذاری حکمرانی شبکه‌ای به ترتیب بر عناصر مدیریت بحران شامل: پیش‌بینی بحران (۰,۷۸)، مقابله با بحران (۰,۷۵)، آمادگی در برابر بحران (۰,۷۴) و احیاء و بازسازی پس از بحران (۰,۶۲) بوده است، لذا ضرورت دارد که حکمرانی شبکه‌ای به عنوان شیوه تعاملی در حوادث و بحران‌ها، در مدیریت بحران‌های طبیعی استان کهگیلویه و بویراحمد، به ترتیب در مراحل پیش‌بینی بحران‌ها، مقابله با بحران‌ها، مرحله آمادگی در برابر بحران و در نهایت مرحله احیاء و بازسازی به کار گرفته شود. لذا پیشنهاد می‌گردد برای تحقق حکمرانی شبکه‌ای و بیشترین تأثیرگذاری در مدیریت بحران‌های طبیعی در استان کهگیلویه و بویراحمد، شبکه‌ای از سازمان‌های هماهنگ، کارا و اثربخش که از شفافیت و دموکراسی در تصمیم‌گیری و عمل برخوردار باشند، تشکیل گردد.

کلمات کلیدی: بحران، حکمرانی، همکاری، هماهنگی.

* دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت پیشرفت و توسعه شهری و روستایی، دانشگاه پیام نور. معاون پژوهشی جهاد دانشگاهی واحد

کهگیلویه و بویراحمد، یاسوج. Shams1833@yahoo.com

** استادیار گروه مدیریت، دانشگاه پیام نور.

*** استاد گروه مدیریت، دانشگاه پیام نور.

مقدمه

با توجه به ماهیت بحران‌های مختلف طبیعی، این بحران‌ها اغلب فراگیر و غافل‌گیرکننده می‌باشند، بحران‌های طبیعی شامل: زلزله، سیل، آتش‌سوزی، بیماری‌های واگیردار که ماهیت غیرمترقبه دارند. ویروس کرونا که اقتصاد، بهداشت، امنیت، رفاه مردم دنیا و مدیریت کشورها را با بن‌بست و مشکل مواجه کرد. همچنین در بحبوحه بحران کرونا، طغیان سیل، هجوم ملخ‌ها و آتش‌سوزی‌های گسترده در بعضی از نقاط مختلف استان را شاهد بودیم که بخشی از مدیریت بحران استان نیز صرف این موضوع گردید. در این رابطه به نظر رسید کارگروه‌های چهارده‌گانه ستاد مدیریت استان کهگیلویه و بویراحمد که خود نوعی حکمرانی شبکه‌ای است، از وجود فرماندهی واحد، هماهنگی بین کارگروه‌ها و همچنین بین سازمان‌های عضو هر کارگروه، در زمینه حکمرانی شبکه‌ای، در زمینه مدیریت بحران رنج می‌برد. لذا با توجه به موارد فوق این سؤال کلی مطرح برای محققین این تحقیق (که در قالب پایان‌نامه کارشناسی ارشد انجام شده) مطرح است که حکمرانی شبکه‌ای، چه تأثیری بر عناصر مدیریت بحران شامل: پیش‌بینی، آمادگی، مقابله و احیاء و بازسازی، دارد؟ همچنین محققین این تحقیق سعی دارند در مسیر این پژوهش به پرسش‌های زیر پاسخ دهند:

- همکاری بین‌سازمانی چه تأثیری، بر عناصر مدیریت بحران در بلایای طبیعی در سازمان‌های عضو ستاد بحران استان کهگیلویه و بویراحمد، دارد؟
- هماهنگی بین‌سازمانی چه تأثیری بر عناصر مدیریت بحران در بلایای طبیعی در سازمان‌های عضو ستاد بحران استان کهگیلویه و بویراحمد، دارد؟
- نتایج شبکه حکمرانی چه تأثیری بر عناصر مدیریت

بحران در بلایای طبیعی در سازمان‌های عضو ستاد بحران استان کهگیلویه و بویراحمد، دارد؟

ادبیات موضوع و پیشینه

حکمرانی شبکه‌ای: حکمرانی شبکه‌ای معمولاً وقتی اتفاق می‌افتد که مردم متوجه شوند، نمی‌توانند مشکلی یا مسئله‌ای خاص را با کار مستقل حل کنند و تنها راه دستیابی به منافع‌شان، همکاری فعالانه است. درحقیقت حکمرانی شبکه‌ای یک چارچوب تحلیلی برای درک و تنظیم رابطه میان بازیگران برای مواجهه با مسائل چندوجهی و پیچیده در فرایند سیاست‌گذاری و اداره امور عمومی است (دقتی و همکاران، ۱۳۹۸). بحران از طریق رابطه‌ای که با عدم اطمینان دارد، تعریف می‌شود. رسیدگی به امور بحران‌های جدید و نامنظم، نیازمند یک شبکه تخصصی از پاسخ‌دهندگان است (عادل رستخیز و زارعی، ۱۳۹۵، صفحه ۲۱۱-۲۱۲). عواملی که باعث پیدایش حکمرانی شبکه‌ای شده‌اند عبارتند از: پیچیده شدن مسائل مربوط به سیاست‌گذاری، ضرورت بهره‌گیری از توان و ظرفیت موجود در بخش‌های غیردولتی، ضرورت تعامل میان همه بازیگران (ذی‌ربطان، ذی‌نفعان و تصمیم‌گیران) برای حل مسائل، ایجاد امکان مشارکت بیشتر نهادهای اجتماعی در بخش‌های خصوصی، بالا بردن سرعت عمل و کارایی در حل مسائل مهم، افزایش بهره‌وری دستگاه‌های دولتی، کم کردن زمان در تصمیم‌گیری و اتخاذ سیاست (دفتر مطالعات بنیادین حکومتی، ۱۳۹۵، صفحه ۱۰). به نقل از پیتمن و آرمیتاژ ۲۰۱۷، حکمرانی شبکه‌ای از طریق همکاری میان ذی‌نفعان مختلف در حکومت، بهبود مشارکت، افزایش ادغام منابع مختلف، توانمندسازی قابلیت‌های ذی‌نفعان مختلف، حمایت از همکاری و اقدام جمعی، پاسخگویی نسبت به مشکلات اجتماعی و زیست‌محیطی، بهبود ارتباط میان

عملکرد. بعد رابطه‌ای تأثیر پیوند عامل‌های اجتماعی (افراد یا سازمان‌ها) را روی همکاری‌های آن‌ها بررسی می‌کند، درحالی‌که بعد ساختاری، ساختار و شکل این روابط (هماهنگی) را مورد بررسی قرار می‌دهد (تیموری و همکاران، ۱۳۹۰، صفحه ۷۰). دستیابی به نتایج مطلوب که از طریق توسعه حکمرانی شبکه‌ای به دست می‌آید، شامل: اثربخشی، کارایی، دموکراسی و شفافیت می‌باشد (دقتی و همکاران، ۱۳۹۸، صفحه ۲۱۲ تا ۲۲۳). در واقع بعد ساختاری به الگوی کلی ارتباطات بین بازیگران اشاره دارد، مهم‌ترین جنبه‌های این بعد، وجود یا فقدان پیوندهای شبکه‌ای بین اعضا، وضعیت شبکه و سازمان مناسب است (ایبلی و همکاران، ۱۳۹۸، صفحه ۸۱).

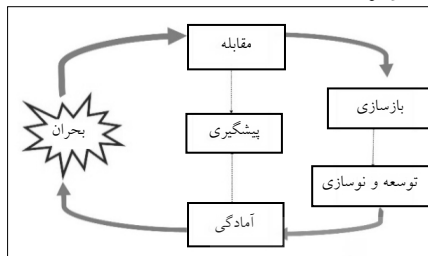
کارآمدی مدیریت بحران ارتباط مستقیم با هماهنگی و همکاری در روابط بین‌سازمانی دارد. سازمان‌ها در شرایط بدون بحران ممکن است با یکدیگر ارتباط نداشته باشند و یا رابطه بین آن‌ها از پیوستگی و انسجام لازم برخوردار نباشد، ولی بنا بر ضرورت واکنش اضطراری و مقابله با بحران و اثرات آن، نیاز به برقراری ارتباط با یکدیگر دارند و نیز نیاز دارند که فعالیت‌هایی را که در چارچوب مدیریت بحران به عهده هر یک از آن‌ها است، به گونه‌ای که با فعالیت سایر سازمان‌ها هماهنگ باشد، انجام دهند (عبدی دانشپور و همکاران، ۱۳۹۵). سازمان‌ها زمانی به همکاری‌های بین‌سازمانی رو می‌آورند که اهداف مشترکی داشته و دریابند که از طریق گشودن مرزهای سازمانی و به اشتراک‌گذاری منابع خود، با سهولت و سرعت بیشتری به اهداف مدنظر خویش دست می‌یابند (معین نجف‌آبادی، ۱۳۷۸). همکاری بین‌سازمانی در مدیریت بحران نیاز به تجمیع و بسیج منابع و عملکردهای هماهنگ در حوزه‌های مختلف در سازمان‌های مختلف دارد.

حکومت‌داری و سیستم‌های زیست‌محیطی و مواردی این قبیل، ایجاد می‌شود (منوریان و همکاران، ۱۳۹۸). تأثیر همکاری، باعث نهادینه شدن رفتارهای متداول در صحنه آمادگی برای بحران و ایجاد استانداردهایی برای بازیگران شرکت‌کننده بوده است که دستیابی به آن‌ها در عمل بسیار دشوار است (نوه‌رستد و همکاران، ۲۰۱۸). اصطلاح «حکمرانی شبکه‌ای» به جای «سازمان شبکه‌ای» به کار می‌رود و از نظر بسیاری از محققان مدیریت، منظور از حکمرانی شبکه‌ای «سازمان‌دهی ضمنی یا صریح بین دستگاه‌ها به عنوان یک نهاد واحد» می‌باشد و به عبارت دقیق‌تر فرآیند و رویکرد سازمان‌دهی در میان سازمان‌ها، می‌باشد. کنترل فعالیت‌ها را می‌توان به‌طور رسمی از طریق تعامل و همکاری مداوم برقرار کرد (آنتی و اچ‌یسا و انگلیسب، ۲۰۱۴ صص ۷-۵۸۶). یکی از اهداف حکمرانی شبکه، کنترل روابط و رفتار بازیگران در شبکه در جهت هماهنگ‌سازی آن‌ها برای انجام یک اقدام مشترک است؛ اما هدف از تشکیل شبکه همکاری بدون در نظر گرفتن حکمرانی مطلوب و متناسب با شبکه و اعضا امکان‌پذیر نیست (عالی‌خانی و همکاران، ۱۳۹۸، صفحه ۶۸ و ۶۹). سه نوع رژیم اصلی در حکمرانی مشارکت دارند که عبارتند از: دولت، جامعه مدنی و بخش خصوصی. هرچه گفتگو و ارتباط این سه بخش بیشتر باشد، حکمرانی به میزان بیشتری تحقق یافته و مسیر حرکت جامعه در جهت رسیدن به توسعه اقتصادی و اجتماعی هموارتر خواهد شد (یزدانی‌زارزانی، ۱۳۹۱، صفحه ۱۱۸). اگرچه روابط بین‌سازمانی به دلیل گسترش و پیچیدگی‌های دانش که با آن روبرو بوده یک موضوع پژوهشی گسترده است اما برخی از محققین، شبکه‌های بین‌سازمانی را دارای سه بعد اصلی می‌دانند: بعد رابطه‌ای (همکاری)، ساختاری (هماهنگی)، نتایج یا

به طور کلی، به نظر می‌رسد که مبنایی امیدوارکننده برای مدیریت اثربخشی بحران فراهم می‌کند (پرامانیک، ۲۰۱۵). یکی دیگر از نکات مهم در حکمرانی شبکه‌ای این است که همه بازیگران نسبت به اقدامات خود مسئول و پاسخگو باشند. برای حل یک مسئله سیاستی در واقع بازی‌های برد-برد باید شکل بگیرد. در این شرایط یک بازیگر بسته به منابع قدرت و تأثیرگذاری که دارد میزانی از منافع را به دست می‌آورد و به همان میزان مسئول و پاسخگو است (قوچانی و همکاران، ۱۳۹۶). در تحقیق (بهمنش شکیب و کارگر، ۱۳۹۶، صفحه ۸۴ الی ۹۶) با عنوان ارائه مدل نظری هماهنگی بین‌سازمانی در مدیریت راهبردی بحران‌های طبیعی با روش فراترکیب مشخص گردید که عوامل اصلی (متغیر میانی) تأثیرگذار بر هماهنگی بین‌سازمانی شامل چهار دسته: فرماندهی یکپارچه، مدیریت ارتباطات، مدیریت اطلاعات و مدیریت منابع می‌باشند و فضای شبکه روابط رسمی و غیررسمی به عنوان متغیرهای مستقل از طریق تأثیر بر عوامل اصلی (متغیر میانی)، هماهنگی بین‌سازمانی در مدیریت بحران‌های طبیعی را مورد تأثیر قرار می‌دهند. فضای روابط رسمی بین‌سازمانی شامل: حوزه‌های قانون، برنامه‌ریزی، آموزش، تمرین و مانور و ارزیابی و نظارت می‌باشد، همچنین فضای روابط غیررسمی شامل: عوامل محیطی، عوامل فردی و عوامل سازمانی، می‌باشد. پیش‌بینی ایجاد سازوکار هماهنگی در مدیریت بحران، یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین (و شاید منحصر به فردترین) رویکردهای کاهش تأثیرات و پیامدهای ناگوار و زیان‌بار بحران‌های طبیعی به‌شمار می‌آید. سازوکار هماهنگی؛ سازوکاری است که مانع از اتلاف زمان، سرمایه و اقدامات انسانی در لحظات و دقیق بحران شده و کارایی و اثربخشی عناصر مدیریت بحران و نیروهای مردمی را در عملیات امداد و نجات

و حتی در مقطع پیش از بحران، اسکان موقت و بازسازی افزایش می‌دهد. با توجه به مساحت زیاد کشور ایران، تعدد و تنوع حوادث طبیعی؛ مقابله با این نوع حوادث در این کشور نوعی سازوکار هماهنگی گسترده، کارا و جامع را می‌طلبد (صالحی، ۱۳۸۵). هماهنگی برای جلوگیری از ارتباط نادرست، همپوشانی بی‌مورد و اختلافات بین بازیگران ضروری است. حداکثر هماهنگی بحران شامل یکپارچه‌سازی کامل در عملکرد بازیگران مختلف درگیر در مدیریت بحران است، درحالی‌که حداقل این امر مستلزم به اشتراک‌گذاری سریع اطلاعاتی است که این بازیگران در اختیار دارند (دراگان، ۲۰۱۹). هماهنگی میان‌سازمانی فرآیندی است که سازمان‌ها با هم تصمیماتی را اتخاذ می‌کنند و همه آن‌ها در آن ذی‌نفع هستند (بیکدلو و رهنورد، ۱۳۹۶). نتایج به‌دست آمده از توسعه حکمرانی شبکه‌ای را براساس میزان اثربخشی شبکه (ازجمله معیارهایی مانند ثبات نسبی منابع، پرسنل و مدیریت در محیط‌های متغیر، کیفیت مدیریت شبکه، ایجاد اعتماد متقابل توسط شبکه میان اعضای آن و افراد جامعه و تأثیرات اجتماعی شبکه در سطح جامعه)، میزان کارایی شبکه (ازجمله معیارهایی مانند بازدهی هزینه، سودآوری شبکه، میزان هزینه‌های فرایندها و فعالیت‌های شبکه و تخصیص مناسب منابع میان بخش‌های مختلف شبکه)، توسعه دموکراسی (مشارکت شهروندان در شبکه، شنیده شدن صدای افراد، احترام به حقوق شهروندان، توزیع متعادل قدرت میان بازیگران شبکه و مشروعیت قانونی شبکه) و شفافیت شبکه (ازجمله معیارهایی مانند شفافیت سیاسی و اداری فعالیت‌های شبکه، باز بودن شبکه و شفافیت شبکه از نظر اعضای داخل و خارج از شبکه) ارزیابی کرد تا میزان موفقیت اجرای مراحل توسعه حکمرانی شبکه‌ای

۱- مدل مدیریت بحران مربوط به طرح جامع امداد و نجات کشور: این مدل مربوط به طرح جامع امداد و نجات کشور بوده و با توجه به در نظر گرفتن بخش‌هایی چون آمادگی و پیشگیری، یک مدل پیش‌فعال، شناخته می‌شود. از ویژگی‌های این مدل در نظر گرفتن مبحث توسعه و نوسازی در فاز بازسازی است (تصویر شماره ۱).

ت ۱. مدل مدیریت بحران مربوط به طرح جامع امداد و نجات کشور

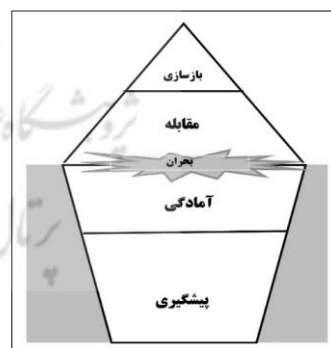
۲- مدل مدیریت بحران کوه یخ: یک از مدل‌های محبوب و پرکاربرد در زمینه مدیریت بحران، مدل کوه یخ می‌باشد که از چهار فاز: پیشگیری، آمادگی، مقابله و بازسازی، تشکیل شده است. در این مدل سطح آب لحظه رخداد یک بحران است. فلسفه این نام‌گذاری این است که در این مدل، چهار مرحله مدیریت بحران از وزن یکسان برخوردار نیستند. دو مرحله پیشگیری و آمادگی که در قاعده هرم قرار دارند، سهم بسیار بزرگ‌تری در کل مجموعه مدیریت بحران دارند (تصویر شماره ۲).

مجموعه‌ای از تلاش‌های هماهنگ جهت کاهش نتایج منفی، ایجاد آمادگی در قبال پاسخگویی و بازسازی نتایج حاصل از مخاطره را مدیریت بحران گویند (نامی و همکاران، ۱۳۹۸). مدیریت بحران دانش مقابله و واکنش در برابر بحران است که بر پایه مشاهدات سیستماتیک بحران و تحلیل اثرات و برآمدهای آن برای یافتن ابزارهایی به‌منظور پیشگیری از رخ دادن

مشخص شود (دقتی و همکاران، ۱۳۹۸، صفحه ۲۲۲). کارآمدی اقتصادی، توسعه استراتژیک و اثربخشی سازمانی از جمله مهم‌ترین پیامدهای پیاده‌سازی حکمرانی شبکه‌ای می‌باشند (منوریان و همکاران، ۱۳۹۸، صفحه ۱۰۹). در حکمرانی خوب نیز زمانی می‌توان امید داشت که تلاش‌های بازیگران منتج به نتیجه مطلوب گردد که علاوه بر وجود روابط بین آنان، هم‌افزایی نیز در روابط آن‌ها وجود داشته باشد (الوانی، ۱۳۸۸، صفحه ۳). یک نیاز اصلی برای بهبود مدیریت بحران بین سازمانی، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های اطلاعات فنی برای پشتیبانی از وظایف وابسته، شناخت، ارتباطات، هماهنگی و کنترل موردنیاز جمعی است. یک جامعه می‌آموزد که با همکاری سایر سازمان‌ها و مقامات قضایی گسترده‌تر، بحران را به‌طور مؤثرتر مدیریت کند (کامفورت، ۲۰۰۷).

مدیریت بحران: بحران، از هم‌گسیختگی جدی عملکرد یک جامعه که ناشی از وقوع مخاطرات و منجر به خسارات و اثرات منفی گسترده انسانی، اقتصادی یا زیست‌محیطی می‌شود به‌طوری‌که مواجهه با آن فراتر از توانایی جامعه متأثر و دستگاه‌های مسئول این قانون باشد. مدیریت بحران: نظام حاکم بر راهبردها، رویکردها، برنامه‌ها و اقداماتی است که با هدف پیش‌بینی، پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی و پاسخ کارآمد و بازتوانی و بازسازی پس از وقوع حوادث و سوانح به‌صورت چرخه‌ای صورت می‌گیرد (مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۸). سازمان‌ها و مؤسسات پژوهشی در زمینه مدیریت بحران، هر یک الگویی خاص در این زمینه ارائه داده‌اند. این الگوها در جزئیات و ظاهر بعضاً با هم تفاوت دارند، ولی در اصول و ساختار مشابهت‌های زیادی با هم دارند. در ادامه به شرح و مقایسه چند مدل از این مدل‌ها پرداخته می‌شود:

بحران‌ها، پیشگیری و کاهش آثار آن‌ها و نیز آمادگی، امداد رسانی سریع، بازتوانی و بهبود شرایط پس از بحران، فعالیت می‌کند. کارآمدی در مدیریت بحران از راه یادگیری متقابل، هماهنگی و همکاری بین‌سازمانی و برقراری اعتماد بین سازمان‌هایی که درگیر در مدیریت بحران هستند، افزایش می‌یابد (عبدی دانشپور و همکاران، ۱۳۹۵). با توجه به ادبیات و پیشینه تحقیق نتیجه می‌شود که عناصر مدیریت بحران شامل: مرحله پیش‌بینی بحران، مرحله آمادگی در برابر بحران، مرحله مقابله با بحران و مرحله احیاء و بازسازی پس از بحران می‌باشد. بلاپای طبیعی یک فاجعه طبیعی یک اختلال جدی برای یک جامعه یا منطقه است که ناشی از تأثیر یک رویداد سریع در حال وقوع سریع است که منجر به مرگ، جراحت یا خسارت به املاک یا محیطی که نیاز به پاسخگویی قابل توجه و هماهنگ چند عامل و جامعه دارد. چنین اختلال جدی می‌تواند توسط هر یک یا ترکیبی از خطرات طبیعی: آتش‌سوزی، زمین‌لرزه، سیل، طوفان، موج طوفان، رانش زمین، سونامی، اعتصاب شهاب‌سنگ یا گردباد، ایجاد شود (دس، ۲۰۵).

ت ۲. مدل مدیریت بحران کوه یخی

(عبدالحمیدزاده، ۱۳۹۷)

روش تحقیق

روش تحقیق همان چارچوب عملیاتی یا اقدامات جستجوگرانه جهت دستیابی به هدف پژوهش برای

آزمون فرضیه یا پاس دادن به سؤالات تحقیق است. انتخاب روش تحقیق مناسب و تداوم استقرار آن در تمام فرآیند و مسیر تحقیق از اصول راهبردی پژوهش علمی است (براتی و همکاران، ۱۳۹۲: ۸۸).

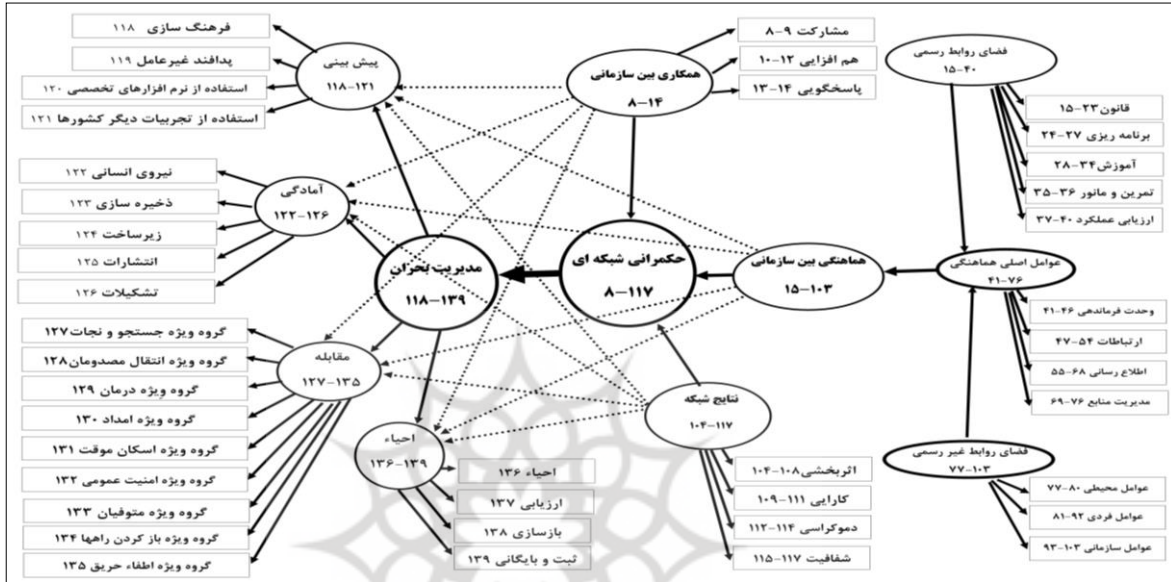
مراحل انجام تحقیق: در مرحله اول، مدل مفهومی تحقیق ارائه شده است. در مرحله دوم یک پرسشنامه طراحی شده و در مرحله سوم تحقیق، بر مبنای داده‌های جمع‌آوری شده از پاسخ‌دهندگان تحلیل قابلیت اعتماد آن محاسبه شده است. در مراحل بعدی بر مبنای روش حداقل مربعات جزئی (pls)، آزمون فرضیه‌های تحقیق انجام و نتایج ارائه شده است.

مدل مفهومی پژوهش ساختار مؤثر حکمرانی شبکه‌ای پاسخ به بحران: در رابطه با ساختار حکمرانی مناسب در پاسخ به بحران، بحث‌های قابل توجهی وجود دارد. بلاپای طبیعی هر دو ویژگی شبکه‌ای و سلسله‌مراتبی را می‌طلبد. یکی از چالش‌های موجود در زمینه مدیریت بحران انتخاب ساختار مناسب حکمرانی برای مدیریت بحران است. پاسخی که نیاز به هماهنگی متمرکز را در بین پاسخ‌دهندگان مختلف تسهیل کند و درعین‌حال انعطاف‌پذیری لازم را برای تنظیم عملکرد متقابل سریع به شرایط در حال تغییر را حفظ کند. ساختاری که نه کاملاً یکپارچه و نه کاملاً متمرکز است. در عوض، بهتر است به‌عنوان یک ساختار مرکزی پیرامونی قابل انعطاف توصیف شود. شفافیت عملکرد در این ساختار برای پیشرفت کار در مدیریت شبکه‌ای بلاپای طبیعی بسیار مهم است (نوول و همکاران، ۲۱۰۷).

هر مدل مفهومی به‌عنوان نقطه شروع و مبنایی جهت انجام مطالعات و تحقیقات است، به‌گونه‌ای که متغیرهای موردنظر تحقیق و روابط میان آن‌ها را مشخص می‌کند. مستند به‌مرور ادبیات موضوعی مربوط و با توجه به اینکه چنین تحقیقی برای نخستین بار است

به صورت تصویر فرضی شماره ۳ ارائه شده است که در تجزیه و تحلیل اطلاعات تحقیق، با روش معادلات ساختاری، این مدل از نظر پایایی و روایی و آزمون معنی داری مورد بررسی قرار خواهد گرفت و نتایج لازم ارائه خواهد شد.

که در محدوده جامعه آماری تحقیق حاضر انجام می شود لذا نحوه تأثیرگذاری مؤلفه های حکمرانی شبکه ای (همکاری بین سازمانی، هماهنگی بین سازمانی و نتایج همکاری شبکه ای) بر عناصر مدیریت بحران شامل: پیش بینی، آمادگی، مقابله و احیاء و بازسازی

ت ۳. مدل پیشنهادی برای نحوه تأثیرگذاری حکمرانی شبکه ای و مؤلفه های آن بر عناصر تشکیل دهنده مدیریت بحران

قلمرو پژوهش: جامعه آماری این تحقیق مدیران ارشد با دو رده جانشینی اعضای کارگروه های ۱۴ گانه عضو ستاد مدیریت بحران استان و یک طبقه مدیریتی از فرمانداری های شهرستان های استان می باشد که جمعاً ۲۲۶ نفر جامعه این تحقیق می باشند. روش نمونه گیری در این تحقیق به صورت طبقه ای تصادفی بوده است. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان و با در نظر گرفتن تعداد اعضای جامعه تحقیق، ۱۴۰ مورد به دست آمد. پایایی و روایی: پایایی شرط لازم برای روایی است. به عبارتی چنانچه سنجه ای دارای پایایی نباشد نمی تواند مقدار درست و واقعی یک پدیده را نشان دهد (محمدیگی و همکاران، ۱۳۹۳). ضریب آلفای کرونباخ، یکی از متداول ترین روش های اندازه گیری اعتمادپذیری

به منظور انجام فرآیند پیمایش، یک پرسشنامه با دو بخش اصلی طراحی گردید. این دو بخش عبارت بودند از ۷ پرسش در مورد ویژگی های توصیفی افراد پاسخ دهنده در قسمت اول و در بخش دوم پرسشنامه ۱۳۲ سؤال در مورد وضعیت متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق که پاسخ به این سؤالات بر مبنای طیف لیکرت ۵ مقیاسی طراحی گردید. با توجه به اینکه تجزیه و تحلیل فرضیات تحقیق و مدل پیشنهادی با روش معادلات ساختاری و تحلیل عاملی با نرم افزار pls صورت گرفت، ابتدا پرسشنامه تحقیق بر مدل تأثیرگذاری حکمرانی شبکه ای بر عناصر مدیریت بحران، سوار شد تا برای انجام برازش در pls آماده گردد (تصویر شماره ۳).

و یا پایایی پرسشنامه‌هاست. برای تعیین پایایی پرسشنامه نمونه ۱۹ نفری انتخاب شد و پرسشنامه برای آنان ارسال گردید و پس از تکمیل با داده‌ها به نرم‌افزار spss وارد شدند که ضریب آلفا کرونباخ قسمت‌های مختلف پرسشنامه به صورت (جدول شماره ۱) به دست آمد (جهانبخش، ۱۳۸۲).

ردیف	عنوان پرسشنامه	شماره سؤال	ضریب آلفا کرونباخ
۱	همکاری بین‌سازمانی	۸-۱۴	۰.۶۶
۲	موانع هماهنگی رسمی	۱۵-۴۰	۰.۹۲
۳	عوامل اصلی هماهنگی بین‌سازمانی	۴۱-۷۵	۰.۸۴
۴	موانع هماهنگی غیررسمی	۷۶-۱۰۳	۰.۹۴
۵	نتایج همکاری شبکه‌ای	۱۰۴-۱۱۷	۰.۹۱
۶	عناصر مدیریت بحران	۱۱۸-۱۳۹	۰.۹۶

ج ۱. ضریب آلفا کرونباخ (پایایی) قسمت‌های مختلف پرسشنامه

که پایایی پرسشنامه را در مرحله اول تحقیق تأیید می‌نمود همچنین با توجه به اینکه مراحل تکمیلی آزمون‌های این تحقیق در نرم‌افزار smart pls انجام گردید، پایایی یا ضریب آلفا کرونباخ این پرسشنامه از طریق pls هم انجام گردید که ضریب ۹۶ درصد در این نرم‌افزار برای آلفا کرونباخ نیز تأیید گردید که نشان می‌دهد این پرسشنامه در شرایط یکسان، نتایج یکسانی را رقم خواهد زد. پایایی و روایی پرسشنامه این تحقیق پس از جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای پیشرفته آماری از جمله pls، نهایی گردید.

روش تحلیل داده‌ها: مدل‌سازی معادلات ساختاری را می‌توان به عنوان ترکیبی از روش‌های تحلیل مسیر، رگرسیون و تحلیل عاملی دانست. از ویژگی‌های بارز این روش امکان محاسبه اثر مستقیم، غیرمستقیم و کل و همچنین مدل‌سازی متغیر پنهان عنوان نمود (غلامی فشارکی، ۱۳۹۶). این روش را می‌توان در شرایطی که حجم نمونه کم بوده و متغیرها حالت نرمال ندارند و شاخص‌های برازش مدل را در اختیار محققین قرار نمی‌دهد، به کار برد که با توجه به تعداد نمونه این

تحقیق که ۱۴۰ عدد می‌باشد، انتخاب نرم‌افزار درست برای تجزیه و تحلیل، نرم‌افزار pls می‌باشد. به نقل از هیر و همکاران، ۱۹۹۵ در مرحله اول، با استفاده از روش تحلیل حداقل مربعات جزئی، مدل سنجش عوامل و ابعاد بررسی شده و در مرحله دوم، با استفاده از روش تحلیل حداقل مربعات روابط میان ابعاد مدل بررسی شده است (رتبه‌ای و زارع، ۱۳۹۴).

در این قسمت به علت محدودیت در تعداد کلمات مقاله، از تشریح نحوه مدل‌سازی خودداری شده و تنها به نتایج آزمون فرض‌های تحقیق، اشاره می‌شود:

جهت آزمون فرض تحقیق نسبت به برازش مدل تأثیرگذاری حکمرانی شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران اقدام شد که پس از انجام آزمون pls الگوریتم و مشخص شدن ضرایب رگرسیون، پایایی و روایی سازه، برای انجام آزمون معنی‌داری ضرایب مسیر در pls از دستور Bootstrapping استفاده شد که در نتیجه، نتایج زیر (تصویر شماره ۴ و جدول شماره ۲) در رابطه با نحوه تأثیرگذاری حکمرانی شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران به صورت زیر به دست آمد.

همان‌طوری که از مدل تصویر شماره ۴ و جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود:

- تأثیر حکمرانی شبکه‌ای بر پیش‌بینی بحران معنی‌دار بوده است ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).

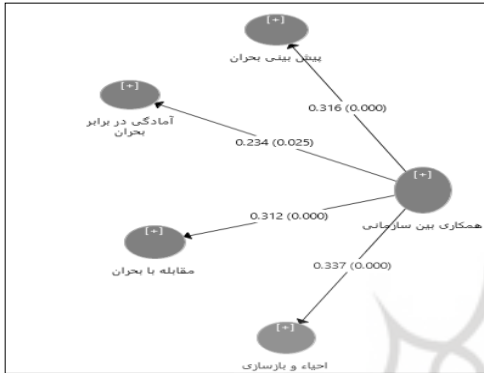
- تأثیر حکمرانی شبکه‌ای بر آمادگی در برابر بحران معنی‌دار بوده است ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).

- تأثیر حکمرانی شبکه‌ای بر مقابله با بحران معنی‌دار بوده است ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).

- تأثیر حکمرانی شبکه‌ای بر احیاء و بازسازی پس از بحران معنی‌دار بوده است ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).

لذا فرضیه اصلی تحقیق با عنوان حکمرانی شبکه‌ای، بر عناصر مدیریت بحران در بلایای طبیعی در

استان کهگیلویه و بویراحمد، تأثیر دارد. برای این منظور تأثیر مدل همکاری بین سازمانی که پایایی و روایی آن تأیید شد، بر عناصر مدیریت بحران از جمله پیش‌بینی، آمادگی، مقابله و احیاء و بازسازی که دارای پایایی، روایی و معنی‌دار بودن ضرائب مسیر در pls، نتیجه مطابق تصویر شماره ۵، ارائه گردید.

ت ۵. تأثیرگذاری همکاری بین‌سازمانی بر عناصر

مدیریت بحران در pls

همان‌طور که از تصویر شماره ۵ و جدول شماره ۳ مشاهده می‌گردد:

- تأثیر همکاری بین‌سازمانی بر پیش‌بینی بحران، معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).
- تأثیر همکاری بین‌سازمانی بر آمادگی در برابر بحران، معنی‌دار گردید ($p < 0.005$) و ($t > 1.96$).
- تأثیر همکاری بین‌سازمانی بر مرحله مقابله با بحران، معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).
- تأثیر همکاری بین‌سازمانی بر مرحله احیاء و بازسازی پس از بحران، نیز معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).

لذا فرضیه دوم تحقیق تأیید می‌شود. این نتیجه با نتیجه تحقیقات (نورستد و همکاران، ۲۰۱۸)، (پرامانیک، ۲۰۱۵) و (معین نجف‌آبادی، ۱۳۷۸)، مطابقت دارد.

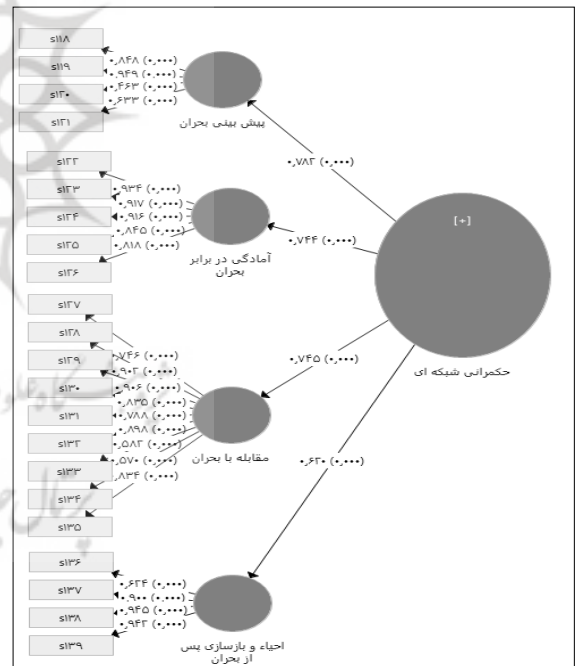
فرضیه سوم تحقیق عبارت است از: هماهنگی

سازمان‌های عضو ستاد بحران استان کهگیلویه و بویراحمد تأثیر دارد، تأیید می‌شود. این نتیجه با تحقیقات (کامفورت، ۲۰۰۷)، (نوول و همکاران، ۲۱۰۷)، (عادل‌رستخیز، ۱۳۹۵)، مطابقت دارد.

مدل تأثیرگذاری حکمرانی شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران T و آماره P مقادیر

مقادیر P	آماره T	انحراف استاندارد (STDEV)	میانگین نمونه (M)	نمونه‌های اصلی (O)	
۰,۰۰۰۰	۲۶,۳۵۳۱	۰,۰۲۸۲	۰,۷۴۹۹	۰,۷۴۴۱	حکمرانی شبکه‌ای - < آمادگی در برابر بحران
۰,۰۰۰۰	۱۷,۱۰۶۷	۰,۰۳۶۲	۰,۶۲۸۵	۰,۶۱۹۷	حکمرانی شبکه‌ای - < احیاء و بازسازی
۰,۰۰۰۰	۲۹,۷۷۲۴	۰,۰۲۵۰	۰,۷۵۲۳	۰,۷۴۵۳	حکمرانی شبکه‌ای - < مقابله با بحران
۰,۰۰۰۰	۳۶,۳۴۵۰	۰,۰۲۱۵	۰,۷۹۰۳	۰,۷۸۱۶	حکمرانی شبکه‌ای - < پیش‌بینی بحران

ج ۲. مقادیر p و t مدل تأثیرگذاری حکمرانی شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران در pls

ت ۴. مقادیر P و ضرائب رگرسیونی تأثیرگذاری حکمرانی

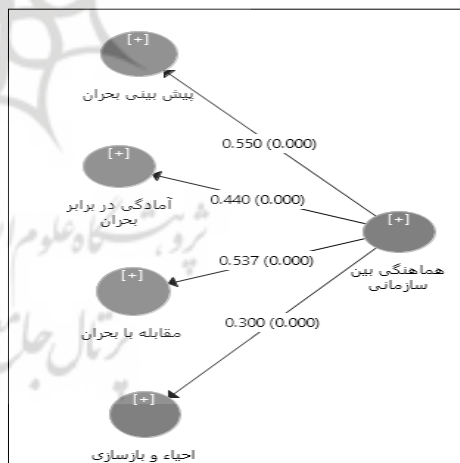
شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران در pls

فرضیه دوم این تحقیق عبارت بود از: همکاری بین‌سازمانی و مؤلفه‌های آن، بر عناصر مدیریت بحران در بلایای طبیعی در سازمان‌های عضو ستاد بحران

بین‌سازمانی و ابعاد آن بر عناصر مدیریت بحران در بلایای طبیعی در سازمان‌های عضو ستاد بحران استان کهگیلویه و بویراحمد، تأثیر دارد. برای این منظور تأثیر مدل هماهنگی بین‌سازمانی که پایایی و روایی و معنی‌داری ضرایب مسیر آن تأیید شد را بر عناصر مدیریت بحران در pls برای آزمون این فرض برآزش شد که نتیجه به صورت تصویر شماره ۶، ارائه گردید.

مقادیر P	آماره T	انحراف استاندارد (STDEV)	میانگین نمونه (M)	نمونه‌های اصلی (O)	
۰,۰۲۵	۲,۲۴۵	۰,۱۰۴	۰,۲۴۰	۰,۲۳۴	همکاری بین‌سازمانی -> آمادگی در برابر بحران
۰,۰۰۰	۵,۹۴۹	۰,۰۵۷	۰,۳۵۸	۰,۳۳۷	همکاری بین‌سازمانی -> احیاء و بازسازی
۰,۰۰۰	۳,۸۹۱	۰,۰۸۰	۰,۳۲۷	۰,۳۱۲	همکاری بین‌سازمانی -> مقابله با بحران
۰,۰۰۰	۶,۰۳۳	۰,۰۵۲	۰,۳۲۹	۰,۳۱۶	همکاری بین‌سازمانی -> پیش‌بینی بحران

ج ۳. آزمون معنی‌داری مدل تأثیرگذاری همکاری بین‌سازمانی بر عناصر مدیریت بحران در pls

ت ۶. آزمون معنی‌داری (مقادیر p) تأثیرگذاری هماهنگی بین‌سازمانی بر عناصر مدیریت بحران در pls

همان‌طور که تصویر شماره ۶ و جدول شماره ۴ نشان می‌دهد،

- تأثیر هماهنگی بین‌سازمانی بر پیش‌بینی بحران،

معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).

- تأثیر هماهنگی بین‌سازمانی بر آمادگی در برابر بحران، معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).

- تأثیر هماهنگی بین‌سازمانی بر مرحله مقابله با بحران، معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).

- تأثیر هماهنگی بین‌سازمانی بر مرحله احیاء و بازسازی پس از بحران، نیز معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).

لذا فرضیه سوم تحقیق، تأیید می‌شود. این نتیجه با تحقیقات (دراگان، ۲۰۱۹) و (عبدی دانشپور و همکاران) مطابقت دارد.

مقادیر P	آماره T	انحراف استاندارد (STDEV)	میانگین نمونه (M)	نمونه‌های اصلی (O)	
۰,۰۰۰	۷,۷۷۷	۰,۰۵۸	۰,۴۶۴	۰,۴۵۳	هماهنگی بین‌سازمانی -> آمادگی در برابر بحران
۰,۰۰۰	۴,۷۲۹	۰,۰۶۵	۰,۳۲۸	۰,۳۰۶	هماهنگی بین‌سازمانی -> احیاء و بازسازی
۰,۰۰۰	۱۸,۸۴۲	۰,۰۲۹	۰,۵۶۴	۰,۵۴۵	هماهنگی بین‌سازمانی -> مقابله با بحران
۰,۰۰۰	۱۱,۱۴۸	۰,۰۴۹	۰,۵۵۴	۰,۵۴۲	هماهنگی بین‌سازمانی -> پیش‌بینی بحران

ج ۴. آزمون معنی‌داری مدل تأثیرگذاری هماهنگی بین‌سازمانی بر عناصر مدیریت بحران در pls

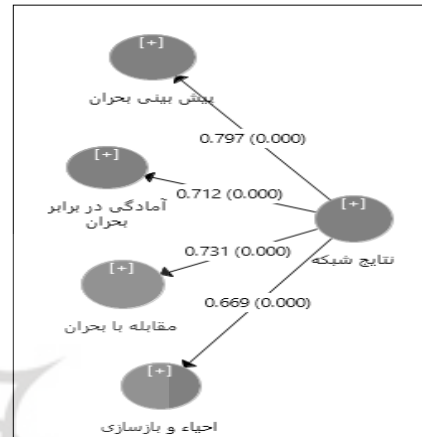
فرضیه چهارم تحقیق عبارت است از: نتایج شبکه حکمرانی و ابعاد آن بر عناصر مدیریت بحران در بلایای طبیعی در سازمان‌های عضو ستاد بحران استان کهگیلویه و بویراحمد، تأثیر دارد. برای این منظور تأثیر مدل نتایج شبکه حکمرانی که پایایی، روایی و معنی‌داری ضرایب مسیر آن تأیید شد را بر عناصر مدیریت بحران، جهت آزمون فرض در pls مورد برآزش قرار گرفت که نتیجه به تصویر شماره ۷، ارائه شد.

همان‌طور که تصویر شماره ۷ و جدول شماره ۵ نشان می‌دهد.

- تأثیر نتایج حکمرانی شبکه‌ای بر پیش‌بینی بحران، معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).
 - تأثیر نتایج حکمرانی شبکه‌ای بر آمادگی در برابر بحران، معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).
 - تأثیر نتایج حکمرانی شبکه‌ای بر مرحله مقابله با بحران، معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$).

- تأثیر نتایج حکمرانی شبکه‌ای بر مرحله احیاء و بازسازی پس از بحران، نیز معنی‌دار گردید ($p < 0.001$) و ($t > 1.96$). لذا فرضیه چهارم تحقیق، تأیید می‌شود. این فرضیه ضمن تأیید نتیجه تحقیقات (دقتی و همکاران، ۱۳۹۸)، با نتیجه تحقیقات (عادل‌رستخیز، ۱۳۹۵)، مطابقت دارد.

پی‌ویو سازه				
مقادیر P	آمار T	انحراف استاندارد (STDEV)	میانگین نمونه (M)	نمونه‌های اصلی (O)
۰,۰۰۰	۲۰,۷۵۸	۰,۰۳۴	۰,۷۱۹	۰,۷۱۲
۰,۰۰۰	۱۹,۷۱۵	۰,۰۳۴	۰,۶۷۶	۰,۶۶۹
۰,۰۰۰	۲۸,۲۷۱	۰,۰۲۶	۰,۷۳۸	۰,۷۳۱
۰,۰۰۰	۲۸,۹۴۵	۰,۰۲۸	۰,۸۰۵	۰,۷۹۷

ت. ۷. مدل تأثیرگذاری نتایج حکمرانی شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران در pls

ج. ۵. نتایج آزمون معنی‌داری نتایج حکمرانی شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران

نتیجه

حکمرانی شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران رابطه مثبت دارد، بیشترین تأثیرگذاری حکمرانی شبکه‌ای به ترتیب بر عناصر مدیریت بحران شامل: پیش‌بینی بحران (۰,۷۸)، مقابله با بحران (۰,۷۵)، آمادگی در برابر بحران (۰,۷۴) و احیاء و بازسازی پس از بحران (۰,۶۲) بوده است. بالا بودن ضریب رگرسیون بالای ۶۰ درصد در اثر تأثیرگذاری حکمرانی شبکه‌ای بر عناصر مدیریت بحران نشان می‌دهد که رابطه مثبت بالایی در نتیجه به‌کارگیری حکمرانی شبکه‌ای در مدیریت بحران‌های طبیعی وجود دارد. لذا لازم است که این سبک مدیریتی، در مدیریت بحران‌های طبیعی در استان کهگیلویه و بویراحمد به‌کار گرفته شود.

بیشترین تأثیرگذاری همکاری بین‌سازمانی بر عناصر مدیریت بحران به ترتیب بر مرحله احیاء و بازسازی (۰,۳۴)، مرحله پیش‌بینی بحران (۰,۳۲)، مرحله مقابله با بحران (۰,۳۱) و در نهایت مرحله آمادگی در برابر بحران (۰,۲۳)، بود. بیشترین تأثیرگذاری هماهنگی بین‌سازمانی بر عناصر مدیریت بحران به ترتیب بر مرحله پیش‌بینی بحران (۰,۵۵)، مرحله مقابله با بحران (۰,۵۴)، مرحله آمادگی در برابر بحران (۰,۴۴) و مرحله احیاء و بازسازی پس از بحران (۰,۳۰)، می‌باشد. بیشترین تأثیرگذاری نتایج شبکه همکاری بین‌سازمانی بر عناصر مدیریت بحران به ترتیب بر مرحله پیش‌بینی بحران (۰,۸۰)، مرحله مقابله با بحران (۰,۷۳)، مرحله

آمادگی در برابر بحران (۰,۷۱) و مرحله احیاء و بازسازی پس از بحران (۰,۷۰)، می‌باشد.

پیشنهادات کاربردی: در ارتباط با فرضیه اول پیشنهاد می‌گردد؛ حکمرانی شبکه‌ای در مدیریت بحران‌های طبیعی استان کهگیلویه و بویراحمد، به ترتیب در مراحل پیش‌بینی بحران‌ها، مقابله با بحران‌ها، مرحله آمادگی در برابر بحران و در نهایت مرحله احیاء و بازسازی به کار گرفته شود.

در ارتباط با فرضیه دوم پیشنهاد می‌گردد: با همسازسازی پروتکل‌های همکاری بین‌سازمانی، ساختارها، سیستم‌ها، فرهنگ‌ها و ارزش‌های نهادهای درگیر همکاری، تدوین دستور جلسه‌های مشترک، هم‌افزایی سازمان‌های شرکت‌کننده در فرآیند همکاری و همچنین آموزش افراد شاغل در دستگاه‌های اجرایی عضو ستاد مدیریت بحران استان برای کار تنگاتنگ با یکدیگر با حفظ هویت سازمانی، همکاری بین‌سازمانی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های حکمرانی شبکه‌ای در مراحل مختلف مدیریت بحران به‌خصوص در مراحل: مرحله احیاء و بازسازی، مرحله پیش‌بینی بحران، مرحله مقابله با بحران و در نهایت مرحله آمادگی در برابر بحران، موردنظر و عمل مدیران بحران استان کهگیلویه و بویراحمد قرار گیرد.

در ارتباط با فرضیه سوم پیشنهاد می‌گردد: برای تحقق هم‌افزایی که بیشترین تأثیرگذاری بر همکاری بین‌سازمانی را دارد، حضور فعال جامعه مدنی و همکاری‌های بین‌گروهی و شکل‌گیری روابط شبکه‌ای و مذاکرات تعاملی با بخش دولتی و خصوصی، به‌منظور بهبود حل مشکلات اجتماعی و هم‌افزایی بین‌بخشی، در مدیریت بحران‌های طبیعی استان کهگیلویه و بویراحمد تقویت گردد.

در رابطه با فرضیه سوم با توجه به اینکه از بین عوامل

اصلی تأثیرگذار بر هماهنگی بین‌سازمانی، مؤلفه اطلاع‌رسانی و مدیریت منابع، بیشترین تأثیرگذاری را بر هماهنگی بین‌سازمان‌های عضو ستاد مدیریت بحران استان کهگیلویه و بویراحمد دارند، به‌منظور افزایش هماهنگی بین دستگاه‌های عضو ستاد بحران استان، پیشنهاد می‌گردد: ایجاد بانک اطلاعاتی جامع برنامه‌ها، سازمان‌دهی اخبار و اطلاعات در حین بحران، به‌وجود آوردن یک تصویر عملیاتی مشترک بین دستگاه‌های عضو ستاد مدیریت بحران با اطلاع‌رسانی مستمر از وضعیت بحران و افزایش توزیع آگاهی‌های فراوضعیتی (آگاهی‌ها، توانایی‌ها و منابع سایر سازمان‌ها)، بین دستگاه‌های عضو ستاد مدیریت بحران، همچنین هدایت متمرکز و مناسب منابع قبل و در زمان ایجاد بحران و جلوگیری از به هدر دادن منابع و امکانات توسط دیگر سازمان‌های عضو ستاد بحران در زمان بحران، در دستور کار و اقدام ستاد مدیریت بحران استان کهگیلویه و بویراحمد قرار گیرد.

در ارتباط با فرضیه سوم و چهارم پیشنهاد می‌گردد: برای تحقق حکمرانی شبکه‌ای و بیشترین تأثیرگذاری در مدیریت بحران‌های طبیعی در استان کهگیلویه و بویراحمد، شبکه‌ای از سازمان‌های هماهنگ، کارا و اثربخش که از شفافیت و دموکراسی در تصمیم‌گیری و عمل برخوردار باشند، تشکیل گردد.

در رابطه با فرضیه سوم پیشنهاد می‌گردد: برای جلوگیری از کاهش هماهنگی بین سازمان‌های عضو ستاد مدیریت بحران استان، جلوگیری از درهم‌شکسته شدن مرزهای قانونی در زمان بحران، جلوگیری از اعمال نظرهای شخصی و غیرکارشناسانه در زمینه مدیریت بحران، افزایش اعتقاد و آگاهی مدیران عضو ستاد مدیریت بحران استان به موثر بودن آموزش و تأثیر آن بر مدیریت بهینه بحران، افزایش اعتقاد و آگاهی

در رابطه با فرضیه چهارم به منظور افزایش کیفیت مدیریت کلی کارگروه‌های مختلف ستاد بحران استان کهگیلویه و بویراحمد از نظر اثربخشی و تحقق حکمرانی شبکه‌ای در عرصه مدیریت بحران‌های طبیعی، پیشنهاد می‌گردد: ثبات مدیریتی مدیران و رابطین بحران و سازمان‌ها و دستگاه‌های مختلف عضو ستاد بحران و همکاری و هماهنگی بین سازمان‌های عضو ستاد بحران در محیط‌های متغیر و بحران‌های مختلف، افزایش یابد.

فهرست منابع

- ایلی، خدایار؛ فرجی ده‌سرخی، حاتم؛ شاطری، کریم؛ یوزباشی‌علیرضا. بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و تمایل به نوآوری در کارکنان دانشگاه تهران. پژوهش‌های آموزش و یادگیری. ۱۳۹۸؛ ۱ (۴۵): صص ۸۱.
- الوانی، سیدمهدی. (۱۳۸۸)، حکمرانی خوب شبکه‌ای از کنش‌گران جامعه مدنی. مجله مدیریت توسعه و تحول، (۱۳۸۸): ۵-۱.
- براتی، هاجر؛ عریضی، حمیدرضا؛ براتی، آذر؛ سرهنگی، کامران؛ رنجیر، حمیدرضا. (۱۳۹۲)، تأثیر عدالت سازمانی و جو سازمانی بر رفتارهای ضد تولید. مدیریت فرهنگ سازمانی، دوره ۱۱، شماره ۴، صص ۸۸.
- بهمنش، داوود؛ کارگر، احمد. (۱۳۹۶)، ارائه مدل نظری هماهنگی بین سازمانی در مدیریت راهبردی بحران‌های طبیعی. فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات بین‌رشته‌ای دانش راهبردی. سال هفتم، شماره ۲۷، ۱۳۹۶، صص ۱۰۲-۷۱.
- بیگدلو، فهیمه و رهنور، فرج‌اله. (۱۳۹۶)، سنجش هماهنگی میان‌سازمانی و شناسایی عوامل مؤثر بر آن در سازمان‌های عمومی. فرآیند مدیریت و توسعه، شماره ۲ (۳۰): صص ۴ و ۹.
- تیموری، ابراهیم؛ فشارکی، مهدی؛ بازاریار، افشار. (۱۳۹۰)، مدل‌سازی روابط بین سازمانی: بررسی تأثیر عوامل رابطه‌ای روی شکل‌گیری ساختار مشارکتی. پژوهش‌های مدیریت در ایران. (۳)۱۵: صص ۷۰.
- جهانبخش، اسماعیل. (۱۳۸۲)، راهنمای ساده کاربرد آزمون‌های آماری در پژوهش‌های علمی با استفاده از SPSS. صص ۴۳.
- دقتی، عادل؛ یعقوبی، نورمحمد؛ کمالیان، امین‌رضا؛ دهقانی، مسعود. (۱۳۹۸). ارائه الگوی توسعه مرحله‌ای حکمرانی شبکه‌ای با استفاده از رویکرد فراترکیب. مدیریت دولتی، (۲)۱۱: صص ۲۱۲-۲۰۹.
- رتبه‌ای، ساین؛ زارع رواسان، احمد. (۱۳۹۴)، ارزیابی ارتباط بین میزان استفاده از ابزارهای ارتباطی فناوری اطلاعات و افسردگی

مدیران و فرماندهان عضو ستاد مدیریت بحران استان به کار جمعی و خرد جمعی در زمان ایجاد بحران، تقویت نگاه برنامه‌محور در بین مدیران و فرماندهان مدیریت بحران، افزایش اعتقاد و آگاهی مدیران و فرماندهان مدیریت بحران، به ایجاد تعاملات و همکاری‌های بین‌سازمانی و ارسال اطلاعات از طرف افراد و تیم‌های عملیاتی حاضر در صحنه بحران به سازمان خود و توجه به نیاز سایر سازمان‌ها به اطلاعات مذکور، در دستور کار و عمل ستاد مدیریت بحران استان کهگیلویه و بویراحمد در مدیریت بحران‌های طبیعی، گردد.

در رابطه با فرضیه چهارم به منظور افزایش کیفیت مدیریت کلی کارگروه‌های مختلف ستاد بحران استان کهگیلویه و بویراحمد از نظر افزایش شفافیت در شبکه همکاری بین‌سازمانی و تحقق حکمرانی شبکه‌ای در عرصه مدیریت بحران‌های طبیعی، پیشنهاد می‌گردد: در زمینه مدیریت بحران و دسترسی آسان و راحت مردم به اطلاعات و تصمیمات ستاد بحران استان، در دستور کار و عمل ستاد مدیریت بحران استان کهگیلویه و بویراحمد در مدیریت بحران‌های طبیعی، گردد.

در رابطه با فرضیه چهارم به منظور افزایش کیفیت مدیریت کلی کارگروه‌های مختلف ستاد بحران استان کهگیلویه و بویراحمد از نظر افزایش دموکراسی در شبکه همکاری بین‌سازمانی و تحقق حکمرانی شبکه‌ای در عرصه مدیریت بحران‌های طبیعی، پیشنهاد می‌گردد: استفاده از شهروندان و نیروهای مردمی (مانند بسیج)، جهت مدیریت بهتر حوادث و بحران‌های طبیعی، ایجاد زمینه همکاری بین سازمان‌های دولتی، غیردولتی و نیروهای مردمی در زمینه مدیریت بحران‌های طبیعی در دستور کار و عمل ستاد مدیریت بحران استان کهگیلویه و بویراحمد در مدیریت بحران‌های طبیعی، گردد.

- جوانان. فصلنامه مطالعات مدیریت فناوری اطلاعات سال چهارم، شماره ۱۳، صص ۱۲۴ تا ۱۲۷.
- صالحی، اسماعیل. (۱۳۸۵)، سازوکار هماهنگی در مدیریت بحران. طرح ملی آمادگی و کنترل سوانح طبیعی با همکاری برنامه عمران ملل متحد (UNDP) و وزارت کشور، دانشکده محیط زیست دانشگاه تهران. دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت جامع بحران در حوادث غیرمترقبه طبیعی. <https://civilica.com/doc/12323>
- عادل رستخیز، سیده الهه؛ زارعی، مسعود. (۱۳۹۵)، مدیریت بحران مبتنی بر رویکرد شبکه محور. فصلنامه دانش پیشگیری و مدیریت بحران، ۳(۳)، صص ۲۱۱-۲۱۲.
- عالی‌خانی، رضا؛ علی‌احمدی، علیرضا؛ رسولی، محمدرضا. (۱۳۹۸)، عوامل رفتاری تأثیرگذار بر طراحی مدل حکمرانی شبکه در حوزه مراقبت‌های سلامت: یک مرور نظام‌مند کیفی. راهبردهای مدیریت در نظام سلامت. ۴(۱): ۷۰-۶۷.
- عبدالحمیدزاده، بهمن. (۱۳۹۷)، مدیریت بحران در واحدهای صنعتی. تهران، انتشارات اندیشه سرا. چاپ پنجم. صص ۱۰، ۲۰ و ۶۹-۱۲۲.
- عبدی‌دانشپور، زهره؛ فلاحی، علیرضا؛ مرادی، داریوش. (۱۳۹۵)، تحلیل روابط بین‌سازمانی در مدیریت بحران در شهر اصفهان. دوفصلنامه علمی پژوهشی مدیریت بحران، شماره ۹، صص ۲۵ و ۲۹.
- غلامی‌فشارکی، محمد. (۱۳۹۶)، مدل معادلات ساختاری و کاربرد آن در مطالعات روان‌شناسی. روان‌شناسی بالینی و روان‌شناسی شخصیت. دوره ۱۶. شماره ۱، پیاپی ۳۰، صص ۲۶۵-۲۵۳.
- قوچانی، محمدمهدی؛ حسین‌پور، داود؛ محمودزاده، ابراهیم؛ الوانی، سیدمهدی؛ فیروزآبادی سیدابوالحسن. (۱۳۹۶)، الگوی حکمرانی شبکه‌ای با تأکید بر توسعه فرآیندهای نوآوری باز در نهادهای تحقیقاتی امنیت سایبریدوره ۱۱، شماره ۴، شماره پیاپی ۳۸، صص ۳۳-۵۶.
- مجلس شورای اسلامی، (۱۳۹۸)، قانون مدیریت بحران کشور. صص ۴-۱.
- محمدبیگی، ابوالفضل؛ محمدصالحی، نرگس؛ گل، محمدعلی. (۱۳۹۳)، روایی و پایایی ابزارها و روش‌های مختلف اندازه‌گیری آن‌ها در پژوهش‌های کاربردی در سلامت. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان. جلد ۱۳ شماره ۱۲، صص ۱۱۵۳-۱۱۷۰.
- مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی. (۱۳۹۵)، مروری بر مفهوم حکمرانی شبکه‌ای. دفتر مطالعات بنیادین حکومتی. صص ۲۵-۱۰.
- معین نجف‌آبادی، ابراهیم. (۱۳۷۸)، مجموعه جزوه‌های کاربردی در زمینه مدیریت تحول استراتژیک، مفاهیم و مبانی همکاری سازمانی. صص ۴-۱۷.
- منوریان، عباس، نرگسیان، عباس؛ حسینی‌مکارم، عاطفه. (۱۳۹۸)، طراحی مدل حکمرانی شبکه‌ای در شهرداری تهران. فصلنامه علمی اقتصاد و مدیریت شهری، ۷(۳)، صص ۱۲۳-۱۰۹.
- نامی و همکاران. (۱۳۹۸)، زمین‌لرزه و مدیریت بحران. زیتون سبز، نوبت چاپ اول، صص ۱۷۲.
- یزدانی‌زازرانی، محمدرضا. (۱۳۹۱)، (کچر، ۲۰۰۵، صفحه ۱۲۵) بررسی رابطه مفهومی و تأثیر حکمرانی بر سیاست‌گذاری عمومی. فصلنامه پژوهش‌های روابط بین‌الملل، دوره نخست، شماره چهارم، تابستان ۱۳۹۱، صص ۱۴۲-۱۰۹.
- Antivachisa, N.A., & Angelisb, V.A. (2014). *Procedia - Social and Behavioral Sciences. Network Organizations: The Question of Governance. International Conference on Strategic Innovative Marketing. Social and Behavioral Sciences 175*, p: 584 - 592. Available online at www.sciencedirect.com
- Comfort.I,k. (2007). *Inter-Organizational Design for Disaster Management: Cognition, Communication, Coordination, and Control. Graduate School of Public and International Affairs, University of Pittsburgh, Pittsburgh, USA. JSEE: Spring and Summer 2007, Vol. 9, No. 1, 2 / p: 60 &70.*
- Department of Emergency Services (DES). (2005). *Disaster Management Strategic Policy Framework. P:7-12.*
- 27-Drăgan, R.B. (2019). *Communication and Coordination in Crisis Management. Master Thesis Radboud University Nijmegen Faculty of Management Sciences Department of Public Administration. p. 15-32.*
- Nohrstedt, D. (2018). *Networking and Crisis. Management Capacity: A Nested Analysis of Local-Level Collaboration inSweden. American Review of Public Administration. 2018, Vol. 48(3), p: 232-244. DOI: 10.1177/0275074016684585. journals.sagepub.com/home/arp*
- <https://doi.org/10.22034/40.173.75>